

دستورالعمل واردات، صادرات و ترانزیت (عبور) پسماندها بر اساس مفاد کنوانسیون بازل

تهیه و تنظیم: دبیرخانه صدور مجوزهای واردات- صادرات پسماندها و مواد شیمیایی خطرناک
(مستقر در معاونت محیط زیست انسانی - اسفند ۱۳۹۹)

مقدمه:

پیرو عضویت جمهوری اسلامی ایران در کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات برون مرزی مواد زائد زیان بخش و دفع آنها (مصوب مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۷۱/۶/۳۱) هرگونه حمل و نقل برون مرزی پسماندهای ویژه (خطرناک) و سایر پسماندها به کشور یا از طریق کشور در چارچوب قوانین و مقررات کنوانسیون بازل انجام می شود. این کنوانسیون در ۲۲ مارس سال ۱۹۸۹ توسط برنامه محیط زیست سازمان ملل (UNEP) و در پاسخ به نگرانی کشورهای در حال توسعه به دلیل محدودیت توانایی های فنی و مالی آنها جهت مقابله با انباشت غیرقانونی پسماندهای خطرناک به تصویب کشورهای عضو سازمان ملل رسید و در ۵ می سال ۱۹۹۲ در جهان لازم الاجرا گردید. تعداد اعضای کنوانسیون در حال حاضر ۱۸۸ کشور است. در این ارتباط و پیرو عضویت جمهوری اسلامی ایران، معاونت محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان مرجع ذیصلاح کشور برای کنوانسیون مذکور و به شرح ذیل می باشد.

لازم به ذکر است پیگیری و اجرای کلیه مفاد کنوانسیون به جز صدور مجوزهای واردات - صادرات و ترانزیت پسماندها از طریق دفتر مدیریت پسماند انجام می شود و صدور مجوزهای مذکور بر اساس دستورالعمل ها و رویه های اعلام شده و منطبق بر مفاد کنوانسیون توسط دبیرخانه مربوطه مستقر در معاونت محیط زیست انسانی و با تأیید نهایی مرجع ذیصلاح صورت خواهد گرفت .

این دستورالعمل بر اساس ماده ۱۴ قانون مدیریت پسماند مصوب مورخ ۸۳/۳/۱۷ مجلس شورای اسلامی و نیز مفاد کنوانسیون بازل مصوب ۱۳۷۱/۶/۳۱ مجلس شورای اسلامی تنظیم شده است.

تعاریف:

در این شیوه نامه واژه ها و اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوطه به کار می روند:

- سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست
- مرجع ذیصلاح: مرجع ذیصلاح کنوانسیون بازل در کشور معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست است و نام و مشخصات مراجع ذیصلاح کنوانسیون بازل در هر کشور عضو در سایت کنوانسیون بازل درج گردیده است. (پیوست ۲)
- اداره کل: اداره کل حفاظت محیط زیست استان محل استقرار واحد متقاضی واردات و یا انبار جهت صادرات.
- محموله: محموله حاوی پسماند.

^۱<http://www.basel.int/Countries/CountryContacts/tabid/1342/Default.aspx>

- دفع: کلیه روش‌های از بین بردن یا کاهش خطرات ناشی از پسماندها از قبیل بازیافت، دفن بهداشتی، زباله‌سوزی و به معنی هر عملی است که در ضمیمه ۴ کنوانسیون مشخص شده است. (پیوست ۱- الحاقیه شماره ۴ کنوانسیون بازل)
- کد آیسیک: کد مندرج در پروانه بهره‌برداری مربوطه به طبقه‌بندی مرجع کلیه فعالیت‌های اقتصادی.
- کشور عضو: کشور عضو کنوانسیون بازل.
- اظهارنامه: فرم اظهارنامه بازل در خصوص نقل و انتقالات فرامرزی بر اساس بخش الف الحاقیه شماره ۵ کنوانسیون بازل.
- دبیرخانه: دبیرخانه صدور مجوزهای واردات- صادرات و ترانزیت پسماندها و مواد شیمیایی ویژه (خطرناک).
- مدیریت صحیح محیط‌زیستی: رعایت مراحل حصول اطمینان از مدیریت پسماند به‌منظور حفاظت از سلامت انسان و محیط‌زیست در مقابل آثار زیان‌بار ناشی از پسماندها.
- واحد بازیافت: واحد صنعتی محل بازیافت پسماند که دارای پروانه بهره‌برداری و مدیریت صحیح محیط‌زیستی پسماند مورد بازیافت باشد.
- پسماند ویژه (خطرناک): به کلیه پسماندهایی گفته می‌شود که به دلیل بالا بودن حداقل یکی از خواص خطرناک از قبیل سمیت، بیماری‌زایی، قابلیت انفجار یا اشتعال، خوردگی و مشابه آن به مراقبت ویژه نیاز داشته باشد و آن دسته از پسماندهای پزشکی و نیز بخشی از پسماندهای عادی، صنعتی، کشاورزی که نیاز به مدیریت خاص دارند جزء پسماندهای ویژه محسوب می‌شوند. بر اساس مفاد کنوانسیون بازل پسماندهای ویژه پسماندهایی هستند که دارای اجزای الحاقیه ۱ تا حدی هستند که خصوصیات الحاقیه ۳ را از خود بروز می‌دهند که بر این اساس پسماندهای مندرج در الحاقیه ۸ کنوانسیون بازل پسماند ویژه می‌باشند.
- پسماندهایی که ویژه (خطرناک) نبودن آن‌ها محرز می‌شود: پسماندهای مندرج در الحاقیه ۹ کنوانسیون بازل. این احراز در صورت عدم تطبیق این پسماندها با شاخص‌های مندرج در الحاقیه ۳ کنوانسیون بازل حاصل خواهد شد.
- سایر پسماندها: پسماندهای مندرج در الحاقیه ۲ کنوانسیون بازل.
- سامانه: سامانه جامع مدیریت محیط‌زیستی سازمان حفاظت محیط‌زیست .
- متصدی حمل‌ونقل: منظور از متصدی حمل‌ونقل مطابق آیین‌نامه اجرایی حمل‌ونقل جاده‌ای مواد خطرناک، کلیه شرکت‌ها و مؤسسات حمل‌ونقل، سازمان‌ها، کارخانجات و ... اعم از دولتی و غیردولتی می‌باشد که به حمل‌ونقل محموله‌های خطرناک (تولیدات یا مواد اولیه) مبادرت می‌ورزد و دارای مجوز از مراجع ذیصلاح می‌باشند.
- ثبت سفارش: اخذ مجوز ورود کالا به کشور از وزارت صنعت معدن و تجارت در سامانه جامع تجارت ایران پس از اخذ مجوزهای لازم.
- آزمایشگاه معتمد: آزمایشگاهی است که در بخش‌های دولتی و غیردولتی کشور وجود دارد و توانایی آن جهت سنجش پارامترهای محیط‌زیستی بر اساس ضوابط و مقررات جاری، مورد تأیید سازمان قرار گیرد.
- آیین‌نامه خوداظهاری در پایش آلودگی محیط‌زیست و شیوه‌نامه‌های آزمایشگاه معتمد: از آنجاکه "پایش آلاینده‌های محیط‌زیستی به نحوی به آزمایشگاه‌های معتمد سازمان واگذار گردیده، جهت نظارت بر پایش

آلودگی و تقویت توانمندی در پایش آلودگی، آیین‌نامه خوداظهاری در پایش آلودگی محیط‌زیست و شیوه‌نامه‌های آزمایشگاه معتمد توسط دفتر پایش فراگیر سازمان تدوین گردیده است.

الف) نکات کلی:

- ۱) هرگونه واردات، صادرات و ترانزیت پسماند ویژه (خطرناک) و سایر پسماندها بدون رعایت مفاد کنوانسیون بازل و سایر قوانین و مقررات ملی مدیریت پسماند در کشور ممنوع می‌باشد.
- ۲) واردات و صادرات پسماند ویژه (خطرناک) و سایر پسماندها از یا به کشور غیر عضو به کشور ممنوع است.
- ۳) به‌منظور ثبت تمامی درخواست‌های واردات، صادرات، ترانزیت‌های داخلی و خارجی و ترخیص از مناطق آزاد تجاری-صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی، ثبت‌نام در سامانه الزامی می‌باشد و تمامی فرآیندهای درخواست و ارائه مدارک موردنیاز منطبق بر موارد اعلام‌شده و همچنین بررسی و تأیید آن توسط اداره کل و مرجع ذیصلاح کشور در بستر سامانه انجام می‌گیرد.
- تبصره: کلیه راهنماهای نحوه ثبت و پیگیری درخواست‌ها باید توسط سازمان در سامانه درج گردد.
- ۴) هرگونه انتقال مجوز واردات، صادرات و یا ترانزیت (عبور) پسماندهای ویژه (خطرناک) ممنوع و متخلفان وفق مواد ۱۴، ۱۶ و ۱۷ قانون مدیریت پسماندها، اعمال مقررات خواهند شد؛ مضافاً بررسی درخواست صدور هرگونه مجوز جدید متقاضیان قبلی، منوط به اعلام نظر کمیته صدور مجوزهای واردات-صادرات و ترانزیت پسماندها و مواد شیمیایی ویژه (خطرناک) بر نتیجه مراتب فوق خواهد بود.
- ۵) پسماندهای رادیواکتیو مشمول دیگر نظامات پایش، ذیل دستورالعمل حاضر قرار نمی‌گیرد.
- ۶) پسماندهای ناشی از عملیات متعارف شناورها که دفع آن‌ها مشمول دیگر کنوانسیون بین‌المللی است، ذیل دستورالعمل حاضر قرار نمی‌گیرد.
- ۷) کلیه عملیات بازیافت یا دفع انواع شناورها (قایق، لنج، کشتی، نفت‌کش و...) مشمول کنوانسیون بازل می‌باشد.
- ۸) تمامی مسئولیت‌های هرگونه خسارت ناشی از عدم رعایت این دستورالعمل بر عهده متقاضی می‌باشد.

ب) شرایط واردات:

- ۱) واردات پسماند ویژه (خطرناک) و سایر پسماندها تابع مقررات کنوانسیون بازل و سایر قوانین و مقررات ملی مدیریت پسماند به‌ویژه رعایت مدیریت صحیح محیط‌زیستی پسماندها در کشور می‌باشد.
- تبصره: صدور مجوز منوط به موافقت نهایی توسط مرجع ذیصلاح کشور پس از بررسی‌های کارشناسی در دبیرخانه می‌باشد.
- ۲) مجوز واردات صرفاً برای واحدهای بازیافت یا دفع با توجه به کد آیسیک و پروانه بهره‌برداری، با سقف زمانی یک سال در صورت تأیید مدیریت صحیح محیط‌زیستی آن‌ها و تأیید و ارائه کلیه مدارک اعلام‌شده از طرف اداره کل، توسط مرجع صادر می‌گردد.
- ۳) قبل از انجام هرگونه ثبت سفارش پسماند در سامانه جامع تجارت وزارت صنعت، معدن و تجارت، ثبت درخواست واردات توسط واحد بازیافت در سامانه و همچنین ارائه مدارک موردنیاز منطبق بر موارد اعلام‌شده از سوی مرجع ذیصلاح الزامی است.
- ۴) متقاضیان دارنده مجوز واردات پسماند موظف به اعلام موارد ذیل به اداره کل در سامانه می‌باشند:

الف- نوع، ترکیبات و مقدار پسماند

ب- زمان ورود پسماند به کشور

ج- نام کشور مبدأ تولید پسماند به تفکیک در هر پیش فاکتور (صورتحساب)

د- اعلام وصول پسماند در واحد مربوطه به اداره کل

ذ- اعلام پایان انجام فرایند بازیافت یا امحاء به اداره کل

تبصره : انجام فرآیند صدور مجوز ثبت سفارش برای دفعات واردات یک محموله بعدی منوط به ارائه مستندات بند "د" و "ذ" به اداره کل در سامانه می باشد.

۵) تأیید نهایی واردات پسماندهای مشمول الحاقیه ۸ کنوانسیون منوط به دریافت تأییدیه مرجع ذیصلاح کشور مبدأ به یکی از دو روش ذیل می باشد:

• دریافت فرم تکمیل شده اظهارنامه کنوانسیون بازل ممهور به مهر مرجع ذیصلاح کشور مبدأ مبنی

بر تأیید صادرات پسماند با مشخصات محموله موردنظر به زبان انگلیسی از طریق رایانامه مرجع

ذیصلاح (رایانامه از مرجع ذیصلاح کشور مبدأ به مرجع ذیصلاح کشور بر اساس پیوست شماره ۲)

• تسلیم یادداشت کتبی مرجع ذیصلاح کشور مبدأ مبنی بر تأیید صادرات پسماند با مشخصات

محموله موردنظر به زبان انگلیسی و ممهور به مهر تأیید صحت یادداشت توسط سفارت جمهوری

اسلامی ایران در کشور مبدأ و دریافت یادداشت مذکور از طریق رایانامه مرجع ذیصلاح.

تبصره: تنها به رایانامه های دریافتی از آدرس های رایانامه مراجع ذیصلاح معرفی شده در پایگاه اینترنتی

کنوانسیون بازل بر اساس پیوست ۲ ترتیب اثر داده خواهد شد.

۶) در خصوص واردات پسماندها رعایت استاندارد ملی کشور در بسته بندی و حمل و نقل مواد ویژه با شماره

استاندارد ایران (۲۹۲۵) و همچنین آئین نامه اجرایی حمل و نقل جاده ای مواد خطرناک مصوب هیئت محترم

وزیران به شماره ۴۴۸۷۰/ت ۲۹۰۲۹ ه مورخ ۸۰/۱۲/۲۷ و اصلاحیه شماره ۴۴۹۷۲/ت/۳۱۳۲۵ مورخ

۱۳/۸/۱۳ ضروری خواهد بود.

۷) مسئولیت هرگونه سانحه و ایجاد آلودگی و رفع آلودگی و جبران خسارت های محیط زیستی ناشی از آن

حسب مورد به عهده واحد بازیافت کننده و یا متصدی حمل و نقل می باشد.

ج) شرایط صادرات:

صادرات پسماندهای مشمول الحاقیه شماره های ۲، ۸ و ۹ کنوانسیون بازل منوط به اخذ مجوز از مرجع ذیصلاح کشور و بر اساس شرایط ذیل خواهد بود:

۱) درخواست های مجوز صدور پسماند (الحاقیه های ۸ و ۲) در صورت اطمینان اداره کل از عدم وجود مدیریت صحیح محیط زیستی در کشور بر اساس بند ۱۰ ماده ۴ کنوانسیون بازل بررسی می گردد.

۲) متقاضی صادرات پسماند لازم است در سامانه ثبت نام نماید و از طریق سامانه از وجود امکان مدیریت زیست محیطی پسماند در کشور آگاه شود و در صورت وجود این امکان در کشور از امکانات داخلی کشور بهره گیری نماید.

۳) اداره کل مدارک متقاضی صادرات پسماندهای مشمول الحاقیه های ۲ و ۸ را تنها در صورت اطمینان از عدم وجود مدیریت محیط زیستی پسماند در کشور، به سازمان ارسال می کند.

۴) صادرات پسماندهای مشمول الحاقیه شماره های ۲، ۸ و ۹ کنوانسیون بازل منوط به اخذ مجوز از مرجع ذیصلاح کشور و بر اساس شرایط ذیل خواهد بود:

(۵) پیش از هرگونه اظهار در گمرکات کشور، درخواست صادرات ابتدا توسط صادرکننده در سامانه ثبت و مدارک موردنیاز منطبق بر موارد اعلام شده مرجع ذیصلاح بارگذاری می‌گردد.

(۶) تسلیم مدارک بازل دریافتی از کشور مقصد:

جهت اطمینان مرجع ذیصلاح از موافقت کشور مقصد با صادرات پسماند انجام یکی از دو رویه ذیل ضروری است:

رویه ۱:

- تسلیم یادداشت کتبی مرجع ذیصلاح کشور مقصد (محل واردات) مبنی بر موافقت با واردات پسماند با مشخصات محموله موردنظر به زبان انگلیسی و ممهور به مهر تأیید صحت یادداشت توسط سفارت جمهوری اسلامی ایران در کشور مقصد به اداره کل و یا دریافت یادداشت مذکور از طریق رایانامه (رایانامه از مرجع ذیصلاح کشور مقصد به مرجع ذیصلاح ایران بر اساس آدرس‌های اعلام شده در پایگاه اینترنتی کنوانسیون بازل - تصویر پیوست شماره ۲)

رویه ۲:

- انجام رویه معمول کنوانسیون بازل یعنی تکمیل فرم اظهارنامه کنوانسیون بازل به زبان انگلیسی توسط صادرکننده و تأیید آن در اداره کل.

تبصره ۱: در صورتی که جهت تعیین نوع پسماند (تعیین ویژه و غیر ویژه) نیاز به آزمایش باشد، نمونه‌گیری و آنالیز از پسماند توسط آزمایشگاه معتمد در حضور نماینده اداره کل پیش از بارگیری، در محل انبارش پسماند انجام و نتایج به اداره کل اعلام گردد. (هزینه آنالیزها به عهده صادرکننده است)

تبصره ۲: در خصوص پسماندهای الحاقیه ۹ کنوانسیون بازل، مجوز صادرات برای پسماندهایی که در چند دفعات واردات یک محموله صادر می‌شوند، در صورتی با انجام یکبار آنالیز صادر می‌گردد که اداره کل از عدم تغییر در محتوای پسماند در طی مدت یک سال اطمینان داشته باشد و مسئولیت تأیید این امر را عهده‌دار گردد. در غیر این صورت چنانچه منبع و یا ماهیت پسماند متعاقباً تغییر یابد در انجام صادرات هر دفعات واردات یک محموله، انجام آنالیز توسط آزمایشگاه‌های معتمد جهت اطمینان از عدم وجود اجزای ویژه در محتوای پسماند صادراتی ضرورت دارد.

تبصره ۳: جهت انجام آنالیز توسط آزمایشگاه‌های معتمد باید مطابق با "آیین‌نامه خوداظهاری در پایش آلودگی محیط‌زیست و شیوه‌نامه‌های آزمایشگاه معتمد" دفتر پایش فراگیر اقدام گردد. یعنی آزمایشگاه/آزمایشگاه‌های انتخابی (به صورت اصلی و همکار) باید معتمد سازمان در پارامترهای مشمول پسماندهای الحاقیه ۹ کنوانسیون بازل با تاریخ معتبر مندرج در گواهی‌نامه آن‌ها یا در فهرست آزمایشگاه‌های معتمد سازمان، باشند.

تبصره ۴: پارامترهای لازم جهت آنالیز برای واردات و صادرات پسماندهای الحاقیه ۹ کنوانسیون بازل توسط مرجع ذیصلاح به ادارات کل اعلام شده‌اند و حسب مورد به روزرسانی خواهند شد.

- ارسال یادداشت و تکمیل فرم اظهارنامه کنوانسیون بازل توسط مرجع ذیصلاح به مرجع ذیصلاح کشور مقصد و یا کشور/کشورهای محل ترانزیت در صورت وجود، به منظور دریافت مجوز

صادرات. (حداکثر زمان پاسخگویی کشور/کشورهای ترانزیت بر اساس بند ۴ ماده کنوانسیون ۶۰ روز می‌باشد).

• صادرکننده تا پیش از دریافت اعلام رضایت کتبی از کشور محل ترانزیت، نباید صادرات را آغاز کند.

(۷) بارگذاری خلاصه یا مفاد بیمه‌نامه‌ها و قراردادهای حمل توسط متقاضی در سامانه الزامی است. تبصره: مسئولیت هرگونه حادثه و ایجاد آلودگی و رفع آلودگی ناشی از آن بر اساس این بند تعیین می‌گردد.

(۸) در خصوص پسماندهای الحاقیه ۸، صادرکننده باید زمان دقیق بارگیری را به اداره کل جهت نظارت و انجام هماهنگی‌های لازم امور گمرکی اطلاع دهد. اداره کل نیز مرجع را از امور مربوطه آگاه نماید.

(۹) در خصوص صادرات پسماندها، رعایت استاندارد ملی کشور برای بسته‌بندی و حمل و نقل مواد ویژه با شماره استاندارد ایران (۲۹۲۵)، همچنین آئین‌نامه اجرائی حمل و نقل جاده‌ای مواد خطرناک مصوب هیئت محترم وزیران به شماره ۴۴۸۷۰/ت ۲۲۰۲۹ ه مورخ ۸۰/۱۲/۲۷ و اصلاحیه شماره ۴۴۹۷۲/ت ۳۱۳۲۵ مورخ ۱۳۸۳/۸/۱۳ ضروری خواهد بود.

(د) شرایط ترانزیت:

❖ ترانزیت پسماندهای ویژه (خطرناک) مشمول الحاقیه ۸ کنوانسیون بازل: نظر به ظرفیت خطرسازی برخی پسماندهای مشمول الحاقیه ۸ کنوانسیون بازل برای محیط‌زیست کشور، مجوز ترانزیت پسماندهای خطرناک با کد H1.1, H3, H4.1, H4.2, H4.3, H6.1, H6.2, H8 و منطبق بر الحاقیه ۳ کنوانسیون بازل از قلمروهای آبی، زمینی (جاده‌ای و ریلی) و هوایی کشور صادر نمی‌گردد. سایر موارد در دبیرخانه بررسی و در صورت موافقت، اجرای موارد زیر از سوی اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی ترانزیت پسماندهای مشمول الحاقیه ۸ الزامی است:

(۱) ارائه فرم تکمیل‌شده اظهارنامه کنوانسیون بازل (به زبان انگلیسی) ممهور به مهر و امضاء مرجع ذیصلاح کنوانسیون بازل کشور مبدأ برای دریافت مجوز از کشور مقصد.

(۲) ارائه پاسخ کتبی و رسمی و مثبت کشور مقصد برای واردات از کشور مبدأ.

(۳) ارائه سایر اطلاعات موردنیاز سازمان شامل: مشخصات محموله، ضرورت ترانزیت آن از قلمروی کشور، خط سیر محموله، پاسخ سایر کشورهای مسیر ترانزیت، زمان‌بندی تقریبی طی بازه مشخص انجام ترانزیت و بیمه‌نامه‌ها و قراردادهای حمل توسط متقاضی.

(۴) مسئولیت هرگونه عدم تطابق مشخصات محموله با مشخصات ذکرشده در اظهارنامه کنوانسیون بازل بر عهده کشور صادرکننده می‌باشد.

(۵) الزام متقاضی مجوز ترانزیت به رعایت آیین‌نامه اجرایی حمل و نقل جاده‌ای مواد خطرناک موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۴۸۷۰/ت ۲۲۰۲۹ ه مورخ ۸۰/۱۲/۲۷ هیئت وزیران.

(۶) الزام متقاضی مجوز ترانزیت به رعایت استاندارد ملی کشور برای بسته‌بندی و حمل و نقل مواد ویژه با شماره استاندارد ایران ۲۹۲۵ و استانداردهای بین‌المللی مربوطه.

(۷) اطلاع‌رسانی به پلیس راه، ادارات کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای و هلال‌احمر استان‌های محل عبور محموله توسط اداره کل از طریق مکاتبه جهت آمادگی در مقابل بروز سوانح جاده‌ای و ظرفیت خطرسازی ناشی از حمل و نقل پسماندهای ویژه.

۸) ثبت تعهدنامه رسمی در سامانه، مبنی بر عدم انجام هرگونه بارگیری، تخلیه و یا باز شدن بسته‌بندی محموله ضمن انجام ترانزیت از کشور و نیز عهده‌داری پاک‌سازی هرگونه آلودگی محیط‌زیستی ناشی از ورود محتویات محموله به محیط‌زیست توسط متقاضی مجوز ترانزیت.

۹) متصدی حمل‌ونقل و وسیله نقلیه باید از کلیه مجوزها و مدارک بین‌المللی و معیارهای فنی برای حمل‌ونقل ایمن پسماندهای ویژه (خطرناک) مطابق با اعلام سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای برخوردار باشد.

۱۰) ارائه پیش‌فاکتور/صورتحساب محموله.

۱۱) ارائه مشخصات هویتی متقاضی صدور مجوز ترانزیت شامل نام، نام خانوادگی، شماره تلفن همراه، شماره کارت ملی.

۱۲) در صورت بروز هرگونه حادثه‌ای لازم است:

- سازمان و اداره کل محل آلوده‌شده فوراً توسط شرکت دارنده مجوز ترانزیت مطلع گردند.
- کلیه اقدامات لازم و اصولی اعلام‌شده توسط اداره کل محل وقوع برای جلوگیری از توسعه آلودگی‌های محیط‌زیستی و سپس پاک‌سازی منطقه از سوی متقاضی صورت گیرد و به تأیید آن اداره کل برسد.

❖ ترانزیت پسماندهای مشمول الحاقیه ۹ کنوانسیون بازل:

۱) ترانزیت خارجی پسماندهای الحاقیه ۹ کنوانسیون بازل نیازمند اخذ مجوز از اداره کل محل

استقرار گمرکات ورود و با ارائه مدارک ذیل در سامانه می‌باشد.

- ارائه نامه گمرک اظهارکننده مبنی بر ترانزیت.
- نام گمرک اظهارکننده.
- نام گمرک محل خروج.
- کپی کارت ملی و شماره تلفن همراه مدیرعامل شرکت ترانزیت کننده.
- پیش‌فاکتور/صورتحساب.
- اظهارنامه گمرک.
- پروانه فعالیت و شماره شناسه شرکت.
- تصویر بیمه‌نامه باربری.
- ثبت تعهد رسمی در سامانه شامل (عدم بارگیری و تخلیه در طول مسیر عبور- پاک‌سازی در صورت وقوع حادثه)
- اسناد حمل.

❖ ترانزیت داخلی پسماندها:

۱) ترانزیت داخلی کلیه پسماندها عیناً واردات پسماندها محسوب شده و لازم است بر اساس شرایط

اعلام‌شده در این دستورالعمل عمل گردد.

ه) نحوه ترخیص پسماندها از مناطق آزاد تجاری-صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی

۱) برای ترخیص پسماندها از مناطق آزاد تجاری-صنعتی و یا مناطق ویژه اقتصادی کشور، مشروط به حصول

اطمینان از اینکه منبع تولید پسماند مربوط به منطقه آزاد و یا ویژه می‌باشد و نه خارج از سرزمین

حاکمیتی کشور، همان رویه نقل و انتقالات پسماندهای بین استان‌ها مورد عمل قرار گرفته و صدور مجوز منوط به حصول موارد ذیل می‌باشد:

- دریافت مکاتبه رسمی مدیرعامل منطقه آزاد و یا مناطق ویژه اقتصادی مبنی بر تأیید موضوع، توسط اداره کل محل استقرار گمرک.
 - بررسی درخواست متقاضی توسط ادارات کل استان‌های مبدأ (محل استقرار منطقه آزاد و مناطق ویژه اقتصادی) و مقصد (محل دفع پسماند) در سامانه و در صورت موافقت جهت انجام اقدامات مربوط به ترخیص پسماند از گمرک.
- (۲) در صورتی که منبع پسماند، فرا سرزمینی و مقرر باشد از طریق یا به منطقه آزاد و یا مناطق ویژه اقتصادی وارد کشور شود، مشمول قوانین و مقررات کنوانسیون بازل بوده و لازم است بر اساس موارد مندرج در بند "ب" (شرایط واردات) عمل گردد.
- (۳) در خصوص صادرات پسماند و ضایعات از طریق مناطق آزاد تجاری-صنعتی و یا مناطق ویژه اقتصادی به سایر کشورها موارد مندرج در بند "ج" (شرایط صادرات) اجرا خواهد گردید.

۹۹/۱۲/۱۳- دبیرخانه صدور مجوزهای واردات، صادرات و ترانزیت پسماندها و مواد شیمیایی خطرناک.

الحاقیه شماره ۴

عملیات دفع

الف - عملیاتی که منجر به امکان جبران منبع اولیه، بازیافت، احیا، استفاده مجدد مستقیم یا هر نوع کاربرد جایگزینی نمی‌گردد.

بخش الف شامل کلیه عملیات دفع است که به‌طور عملی به‌کاربرده می‌شود.

D1: دفع در زمین یا روی زمین (مانند دفن در زمین و غیره)

D2: اصلاح زمین (مانند تجزیه بیولوژیکی پسماندها مایع یا لجن در خاک‌ها و غیره)

D3: تزریق در اعماق زمین (مانند تزریق در چاه‌ها، غارهای نمکی یا اماکن طبیعی)

D4: دفن سطحی (مانند دفع مایعات یا لجن‌های زائد در گودال‌ها، استخرها، حوضچه‌ها و غیره).

D5: دفن با مهندسی ویژه (مانند قرار دادن پسماندها در کپسول‌های در بسته و ایزوله از یکدیگر و از محیط و غیره)

D6: رهاسازی در آب غیر از دریاها و اقیانوس‌ها.

D7: رهاسازی در دریا یا اقیانوس شامل جای دادن در بستر دریا.

D8: تصفیه بیولوژیکی که در جای دیگر این الحاقیه معین نشده است که منجر به ترکیبات یا مخلوط‌های نهایی می‌شود که به‌وسیله هر یک از روش‌های بخش الف دفع شوند.

D9: اصلاح فیزیکی، شیمیایی، که در جای دیگر این الحاقیه مشخص نشده‌اند شامل مواد

یا مخلوطی از پسماندها منتج از این روش می‌باشند که در عملیات بخش اول مطرح

می‌شوند (مانند تبخیر، خشک کردن، آهکی کردن، خنثی‌سازی، ترسیب و غیره)

D10: سوزاندن در خشکی.

D11: سوزاندن در دریا.

D12: انباشتن دائمی (مانند قرار دادن ظروف حاوی پسماندها در معدن و غیره)

D13: مخلوط کردن قبل از هر یک از عملیات مندرج در بخش الف.

D14: بسته‌بندی قبل از هر یک از عملیات مذکور در بخش الف.

D15: انبار کردن موقت جهت انجام هر یک از عملیات مذکور در بخش الف.

ب - عملیاتی که منجر به امکان جبران منبع اولیه، بازیافت، احیا، استفاده مجدد مستقیم یا هر نوع کاربرد جایگزینی می‌گردد.

بخش (ب) شامل هرگونه عملیات مربوط به موادی می‌شود که از لحاظ قانونی به‌عنوان پسماندهای ویژه (خطرناک) تعیین گردیده و همچنین عملیات مذکور در بخش (الف) شامل حال آن‌ها می‌شود.

R1: استفاده پسماندها به‌عنوان سوخت (غیر از روش سوزاندن به طریق مستقیم) با تولید انرژی.

R2: بازیافت و احیای حلال‌ها.

R3: بازیافت و احیای مواد آلی که به‌عنوان حلال به کار نمی‌روند.

- R4: بازیافت و احیای فلزات و ترکیبات فلزی.
- R5: بازیافت و احیای سایر مواد غیر آلی.
- R6: تولید مجدد اسیدها و بازها.
- R7: بازیابی ترکیبات مورد استفاده برای کاهش آلودگی.
- R8: بازیابی ترکیبات از کاتالیزورها.
- R9: استفاده مجدد از روغن‌هایی که در پالایش و یا موارد دیگر به کار می‌روند.
- R10: استفاده برای اصلاح زمین به منظور استفاده از آن در کشاورزی یا توسعه اکولوژیکی.
- R11: استفاده از مواد باقیمانده حاصل از هر یک از عملیات مذکور در شماره‌های ۱ تا ۱۱
- R12: تغییر پسماندها برای هر یک از عملیات مذکور در شماره‌های ۱ تا ۱۱.
- R13: جمع‌آوری مواد به منظور استفاده از آنها در عملیات مربوط به بخش (ب)

پیوست شماره ۲:

<http://www.basel.int/Countries/CountryContacts/tabid/1342/Default.aspx>

The screenshot shows a web browser window displaying the Basel Convention website. The page title is "Country Contacts" and the URL is "http://www.basel.int/Countries/CountryContacts/tabid/1342/Default.aspx". The page features a navigation menu with options like "HOME", "THE CONVENTION", "PROCEDURES", "IMPLEMENTATION", "COUNTRIES", and "PARTNERS". A sidebar on the left lists various categories under "Countries", including "Status of Ratifications", "Country Profiles", and "Country Fact Sheets". The main content area is titled "Country Contacts" and includes a map with the instruction "Click on the map located in the left to view official contacts from an interactive map." Below the map is a "Filter" box with input fields for "Filter by country..." and "Filter by roles...". The page displays information for Afghanistan, including the role of the Basel Convention Focal point (FP), the job title of the Director of International Environmental Relations and Multilateral Environmental Agreements (MEAs) Division, the department, institution, and postal address.

۹۹/۱۲/۱۳-دبیرخانه صدور مجوزهای واردات ، صادرات و ترانزیت پسماندها و مواد شیمیایی خطرناک.